
JAVNA UPRAVA

IRMA PAVLINIČ KREBS

1 IZJAVA O VIZIJI

Ministrstvu za javno upravo so bile z zakonom o državni upravi poverjene **naloge na področjih javne uprave, sistema javnih uslužbenцев in plačnega sistema v javnem sektorju.**

Naše poslanstvo in vizija je ustvariti **učinkovito, pregledno in vključujočo politiko upravljanja države.** Tako, ki ne bo samozadostna in neodzivna.

Ljudem smo dolžni zagotoviti **prijazno in učinkovito javno upravo, ki bo delovala v javnem interesu.** Uprava mora biti najprej **prijazna do uporabnikov,** zaradi katerih javna uprava obstaja. Seveda pa mora biti javna uprava tudi **prijazno delovno okolje za svoje javne uslužbence,** ki so njeno bistvo.

Doseganje ciljev vzpostavljanja nacionalne konkurenčnosti tako ne moremo razumeti samo v ekonomskem smislu, temveč tudi v političnem smislu, to je v smislu legitimizacije politične ureditve v Sloveniji.

Ustrezno in vzpodbudno institucionalno okolje je namreč izjemno pomembno za doseganje višje ravni konkurenčnosti, nižanja transakcijskih stroškov, za večjo ekonomsko in politično legitimnost družbene ureditve in večjo blaginjo prebivalcev.

Dokazano obstaja visoka stopnja povezanosti med višino BDP na prebivalca in institucionalnimi dejavniki, kot so: stopnja demokratičnosti, stopnja regulativne obremenitve, moč vladavine prava, raven korupcije, stopnja omejevanja izvršne oblasti in varnost lastninskih pravic.

Učinkovit družben sistem zahteva pravno infrastrukturo, ki ljudem in pravnim subjektom pušča svobodo in zagotavlja, da bo poseganje države v njihovo sfero transparentno, učinkovito in ustrezno omejeno.

Za doseg cilja nacionalne konkurenčnosti bom skušala v okviru svojih pristojnosti in s tesnim sodelovanjem z resornimi ministrstvi naloge javne uprave, torej naloge **regulacije, dejavnosti zagotavljanja javnih dobrin in javnih storitev in pospeševalne naloge opravljati skrbno in odgovorno.**

MJU, ki je bilo ustanovljeno v letu 2004, si je zastavilo pomembne cilje za boljše delovanje javne uprave.

1. Usmerjenost k uporabnikom, ko naj bi bila javna uprava **učinkovit servis za državljane in podjetja**;
2. **Odpravljanje administrativnih ovir ter boj proti birokratizaciji**;
3. **Odprtost in transparentnost** javne uprave;
4. **Razvoj E-uprave**, torej uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije za boljšo upravo;
5. **Zmanjšanje števila zaposlenih** v civilnem delu državne uprave;
6. **Varčna državna uprava**, zlasti na področju upravljanja s prostori za potrebe dela DU in centralizacijo javnih naročil
7. **Moderen model upravljanja** s kadrovskimi viri;
8. **Profesionalizacija javne uprave**, to je povečanje kompetenc in usposobljenosti javnih uslužbencev;
9. **Uvajanje poslovne odličnosti** v javni upravi;
10. **Odprava upravnih zaostankov** predvsem na pritožbenih organih;
11. **Realizacija zakona o sistemu plač** v javnem sektorju;

Zastavljenim ciljem bo sledila tudi nova vlada, ki pa si je zadala še bolj ambiciozne cilje in vizije tudi na področjih za katere je ocenila, da nujno zahtevajo spremembe.

Slovenija se namreč tako kot druge države Evropske unije in države OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development - Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj*) zaveda pomanjkljivosti upravljalških sistemov:

1. Upravljanje družbenih sistemov je preveč odtujeno potrebam družbe in njenih prebivalcev;
2. Družbeni podsistemi so neusklajeni, kar hromi učinkovitost družbe kot celote;
3. Družbeno znanje ostaja razpršeno in neizčrpano, saj so politike oddaljene od ljudi;
4. Politike ne dosegajo svojih ciljev, saj se tako v fazi priprave politik kot v fazi implementacije politik ne vzpodbuja sodelovanja in koordinacije;
5. Med formalno sprejetimi in dejansko uresničenimi reformami je velik razkorak;
6. Obstoji visoka stopnja pretirane regulacije in neusklajene regulacije, kar povzroča neučinkovitost vseh družbenih podsistemov in pravno negotovost;
7. Tako stanje povzroča nezadovoljstvo uporabnikov oziroma odjemalcev v teh podsistemih, izvajalci – javni uslužbenci pa so apatični in nezadovoljni;

Enoten cilj nove vlade je zato ustvariti take institucionalne okvire na področju javne uprave, ki bodo rezultirali v učinkoviti državi, odprti vladi, močni civilni družbi ter samoomejujoči se in odzivni politiki.

Zaradi nizke ravni politične kulture in nezavedanja o nujnosti samoomejevanja vsakokratne oblasti, menim, da je stopnjo demokratičnega deficita v Sloveniji moč zmanjšati le z ustrezno **regulacijo oblastnih ravnanj**. Do sedaj sprejete regulacije in zaveze vsakokratnih oblasti namreč niso prinesle bistvenega izboljšanja stanja.

Ker menimo, da mora oblikovanje politik in njihovo izvajanje temeljiti na trajni interakciji in sodelovanju z javnostjo, bomo način sodelovanja ustrezno institucionalizirati.

Vzpostavili bomo dialog med politiko in državljani in vzpostaviti tak koncept družbe, ki bo vzpodbujala in omogočala aktivno državljanstvo, to je aktivnega državljana, ki bo imel možnost sodelovati pri odločanju o tem, kakšna pravila bodo vladala na trgu in v državi.

Izkoristiti je namreč potrebno ves družbeni socialni kapital v procesih oblikovanja politik, ker brez aktivne zainteresirane javnosti pomembni potenciali v družbi ostanejo neizkoriščeni. Nujna je torej vzpostavitev sistemskih pogojev za **civilnodružbeno participacijo, ki bo prispevala h krepitvi družbene kohezivnosti in vključenosti.**

Vzpodbuditi je treba samoorganizacijo **družbe z večjo finančno podporo države pri organizaciji učinkovitih načinov in oblik izvrševanja politik v zasebni-civilni sferi.**

Doseči je potrebno čim širši konsenz o družbeni potrebnosti posamezne intervencije države. **Nujno je potrebno zagotoviti, da bodo predpisi jasni, določni in usklajeni, nadzor nad izvrševanjem in spoštovanjem predpisov pa učinkovit.**

2 NALOGA IN CILJ – NASLOVI PODTOČK PODROČJA IZ KS

2.1 ZA ODGOVORNO POLITIKO IN UPRAVLJANJE DRŽAVE

MJU bo pri doseganju ciljev te vlade za odgovorno politiko in upravljanje države zagotovilo podporno okolje v katerem bodo sodelovala vsa ministrstva. Pri zavezi po oblikovanju politike boljših predpisov je namreč nujno enakovredno sodelovanje vseh resornih ministrstev.

Pri tej politiki bomo uporabili naslednja orodja: presojo učinkov predpisov, poenostavitev predpisov, konsolidacijo in posvetovanje ter promocijo kulturnih sprememb pri oblikovanju politik in sestavljanju predpisov. Vzpostavili bomo osnovne kazalnike politike regulativnega vodenja, ki bodo vključevali:

- Strategijo za ugotavljanje problemov, ki potrebujejo ukrepanje vlade, in postopek določanja prednosti,
- Politiko o regulativnem vodenju,
- Politično podporo za razvoj boljših predpisov in izboljšanje regulativnega vodenja,
- Primerno število ustrezno usposobljenega osebja.

Zasledovali bomo sedem ključnih načel boljših predpisov, ki sledijo iz Mandelkernovega poročila in priporočil EU, in sicer: potreba, sorazmernost, subsidiarnost, preglednost, odgovornost, dostopnost in preprostost. Vzor nam bodo najboljše prakse v državah članicah EU in OECD.

V nadaljevanju predstavljeni ukrepi pomenijo dejansko samoomejevanje vlade in bodo pomembno vplivali na oblikovanje enotnih politik in na pravno varnost državljanov. So namreč nujna dopolnitev procesov odprave administrativnih ovir, ki v okviru MJU že potekajo.

1. ukrep: sodelovanje z javnostjo pri pripravi predpisov

Sodelovanje strokovne in zainteresirane javnosti ter nevladnih organizacij bomo zagotovili tako v fazi oblikovanja ustrezne politike in v nadaljevanju, na način, da bodo ministri vsak predpis **javno objavili (na spletu) in obvestili javnost o tem, da lahko sodelujejo pri pripravi predpisa s svojimi predlogi in mnenji**; da bo čas za podajo **predlogov najmanj 30 do 60 dni** – odvisno od zahtevnosti predpisa in da bodo pripravljavci zakona oziroma posamezne politike **pripombe obravnavali in na njih pisno odgovorili**; v času mandata bo vlada pripravila **zakon o sodelovanju javnosti pri pripravi predpisov** in tak način sodelovanja z javnostjo pri oblikovanju politik institucionalizirala in zagotovila sodno varstvo v primeru kršitev zaradi neobjave predpisa in neposredovanja argumentiranega odgovora;

2. ukrep: RIA- metoda za oceno učinkov predpisov

Določili bomo **način oziroma metodologijo za obvezno celovito presojo** učinkov predpisov v postopku **njegove priprave kot tudi v postopku pregleda obstoječe regulacije**. V državah EU in OECD se tak ukrep imenuje **skrajšano RIA** (Regulatory Impact Analysis - analiza vplivov regulacije). Pripravljalec politike uporabi ta postopek z namenom, da preveri kakšne posledice bo imel predpis na različne vidike, in sicer ekonomski, družbeno-socialni in ekološki oziroma: Ali je predpis potreben, kakšne bodo posledice za gospodarske subjekte in državljane, opravi se cost-benefit analiza, kakšen bo vpliv predpisa na okolje, itd.. **Ideja sistema RIA je, da se odpravijo škodljive posledice predpisa vnaprej.**

3. ukrep: pregledna regulacija

Določili bomo obveznost, da bodo resorni ministri pripravili vse podzakonske akte vzporedno z zakonom;

4. ukrep: poenostavitev zakonodaje – metoda razveljavitve, oblikovanje enotnih tekstov zakonov, preoblikovanje zakonov

Vsa ministrstva bomo, za doseg ciljev jasne, določne in medsebojno usklajene regulacije, ob sodelovanju s strokovnimi in ostalimi javnostmi pristopila k pregledu vseh pomembnejših zakonskih in podzakonskih predpisov in k sprejemu ocene učinkov **obstojećih predpisov**. To bo podlaga za odpravo nepotrebnih administrativnih ovir in oblikovanje nujnih sprememb;

5. ukrep: odprava administrativnih ovir

Procese zmanjšanja, odprave in preprečitve administrativnih bremen in merjenje administrativnih stroškov, ki jih povzroča zakonodaja gospodarskim subjektom in državljanom in ki se danes izvajajo na MJU za vsa ministrstva, bomo z usposabljanjem javnih uslužbencev na resornih ministrstvih vzpostavili kot nujno prakso za dobro delo uprave v procesih oblikovanja predpisov.

Pristop k takemu načinu oblikovanja politik in predpisov bo za vlado bolj naporen, ne bo omogočal »hitrih« in nedomišljenih sprememb predpisov, razen izjemoma, kar seveda mora biti vedno dopustno.

Pomembno je, da bomo s tem dosegli boljšo pravno varnost ljudi in bolj uravnotežene politike. Naš cilj je zagotoviti, da bo prihodnja zakonodaja nujna, pregledna, sorazmerna in dostopna ter dovolj enostavna, da jo bo moč razumeti in se po njej ravnati. Naša ambicija je, da bi se tak način dela in politika te vlade zadosti zasedla v strukturah upravljanja, da bi preživela kadrovske spremembe na politični in upravni ravni vlade.

S takim načinom se bo okrepila koordinacija med ministrstvi s ciljem enotnega delovanja vlade. Tudi ob vsakem preoblikovanju teritorialnih struktur državne uprave in sprejemanju resornih politik, bo ta vlada le-te oblikovala usklajeno in s ciljem cenejše, bolj učinkovite in uporabnikom dostopnejše javne storitve.

2.2 DRŽAVNA UPRAVA KOT KAKOVOSTEN IN UČINKOVIT SERVIS OBČANOM

Zavedam se, da prijazno in učinkovito javno upravo lahko dosežemo s čim bolj učinkovito izrabo kadrovskih, finančnih in materialnih virov ter **znanja v javni upravi.**

1. ukrep – ponovna vzpostavitev Upravne akademije:

Javno upravo bomo razvijali kot odprt, pregleden in učinkovit servis za državljane in podjetja, zato bo s ciljem večje profesionalizacije in uveljavljanja kriterijev strokovne avtonomije, **izboljšali in ponovno vzpostavili sistem strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja za delo v upravi v okviru Upravne akademije in zagotavljali brezplačno izobraževanje uradnikov.**

2. ukrep – upravna inšpekcija in določitev sankcij:

Ponovno bomo vzpostavili upravno inšpekcijo kot **inšpekcijski organ, ki z izrekanjem sankcij lahko doseže strokovnejšo vodenje upravnih postopkov.** Sankcije se bodo vzpostavile primarno po načelu izpopolnjevanja znanja v primerih, ko se njegovo pomanjkanje izkaže kot razlog za storjene napake pri vodenju in odločanju v upravnem postopku.

3. ukrep – izboljšanje informacijskih rešitev in zagotovitev zanesljivih e-storitev za državno upravo in državljane

Vzpostavitev e-storitev zahteva veliko sredstev. Naša dolžnost je, da ko hkrati vzpostavljamo priložnosti za uporabo teh storitev, ki nedvomno pomenijo prihranek časa in denarja podjetjem in državljanom, da ljudi za uporabo teh sistemov tudi usposobimo.

Ministrstva bodo zato izkoristila informacijske rešitve za zniževanje stroškov državne uprave in s tem ciljem **koordinirano uvajala elektronsko upravo s poudarkom na informatizaciji podatkovnih baz s ciljem njihovega povezovanja in odpiranja za potrebe učinkovitega poslovanja uporabnikov znotraj in zunaj javne uprave.**

Izzivi medsebojnega **povezovanja podatkovnih virov znotraj države in v evropskem prostoru zahtevajo nerazpršeno in usklajeno delovanje, ki mora presegati resorne delitve.** Zaradi tega bomo pristopili k vzpostavitvi enotne službe za informatizacijo državne uprave, ki bo povezovala tehnološke, razvojne in storitvene naloge na področju informatike v državni upravi ter bo s horizontalnim pristopom zagotovila usklajenost in preglednost informacijskih storitev državne uprave.

Ne bomo se zadovoljili **le z učinkovito e-upravo, ampak bo njen cilj poglobljanje e-participacije in e-demokracije.** Usposobili bomo ljudi za uporabo storitev e-uprave z brezplačnimi izobraževanji.

Proučili bomo možnosti izvedbe **elektronskih volitev in referendumov.**

Takoj bomo uvedli npr. storitev e- notar, nadaljevali s povezovanjem baz podatkov, da bodo na voljo vsem, ki odločajo o pravicah uporabnikov.

4. ukrep – zadovoljstvo uporabnikov:

V času mandata te vlade bodo **vsa ministrstva in njihove teritorialne enote, ter vse javne službe katerih ustanovitelj je država,** opravile samoocenjevanje po evropskem modelu poslovne odličnosti (pregled rezultatov-zadovoljstvo uporabnikov storitev, zaposlenih, poslovni rezultati, rezultati meritev ključnih procesov-in določitev potrebnih izboljšav...)

5. ukrep – odprava korupcijskih tveganj:

Vsi državni organi in organi lokalnih skupnosti bodo obvezno morali izdelati in uresničevati načrte integritete kot metode za ocenjevanje in obvladovanje korupcijskih tveganj. Uredili bomo zaščito prijaviteljev korupcije; vpeljali bomo obveznost izogibanju konfliktu interesov za celotno državno upravo in tudi za člane upravnih odborov in nadzornih svetov; Uvedli bomo prepoved kombiniranja funkcij, kjer je mogoč konflikt interesov; nadziralo se bo premoženje funkcionarjev – bolj učinkovito; izvzeti bodo člani občinskih svetov.

2.3 DEPOLITIZACIJA JAVNE UPRAVE

Zavzemamo se za razdelitev **pristojnosti za politično in za strokovno odločanje.** Politični vpliv na nižje uradništvo ni sprejemljiv. **Zavezanost stroki naj bo** za uradnike temeljni kriterij zaposlitve, dela in napredovanja.

Politizacija državne uprave v Sloveniji obsega izjemno širok krog uradnikov in sega zelo globoko v strukturo državne uprave. Zato bomo pripravili spremembe zakona o javnih uslužbencih, ki bo **okrepil strokovno vlogo uradniškega sveta pri imenovanju najvišjih državnih uradnikov in zmanjšali število**

javnih uslužbencev, ki se jih lahko zamenja brez krivdnih razlogov. (stanje 2002-ZJU – možnost zamenjave uradnikov na položajih – oblikovanje politik in ne na položajih, kjer se zahteva izvrševanje politik).

Neurejen sistem odgovornosti v nadzornih odborih, svetih zavodov in ostalih nadzornih instrumentih bomo uredili tako, da ta mesta ne bodo več del volilnega plena, temveč možnost za angažiranje novih kadrov, ki sta jim poznavanje tematike in motiviranost za resno delo pred drugimi ambicijami. Zato bomo vzpostavili kriterije za transparentno imenovanje direktorjev in nadzornih svetov v javnih podjetjih ter za imenovanje direktorjev in članov svetov javnih zavodov. Pogoji in kriteriji za imenovanje bodo temeljili na izkušnjah in strokovnih referencah kandidatov, dokazilih o strokovnem znanju, sposobnostih in strokovnih izkušnjah ter potencialnih interesnih konfliktih kandidata.

2.4 MODERNIZACIJA JAVNIH SLUŽB

Nesporo je, da smo se v preteklih letih ukvarjali s položajem javnih uslužbencev, nismo pa se v zadostni meri soočili z vprašanjem ali je mogoče doseči boljše in stroškovno učinkovitejše delovanje javnih služb tudi z njihovim preoblikovanjem v ustreznije statusne oblike in z uvajanjem sodobnejših metod upravljanja (new age management). (V Sloveniji deluje okoli 1500 javnih zavodov. Ustanovitelj 2/3 so občine, 1/3 pa država. V njih je zaposlenih ca. 105.000 javnih uslužbencev od 156.000 vseh. Opravljajo storitve občanom na področjih, ki so za ljudi najpomembnejša- izobraževanje, zdravstvo, socialna oskrba, kultura šport ...)

Metode upravljanja, ki jih je razvil realni sektor - to je metode korporacijskega upravljanja so tiste, ki bi lahko zagotovile bolj odgovorno delovanje teh sistemov. ZJZP v prehodnih določbah nenazadnje zavezuje državo, da ustrezno uredi položaj javnih zavodov, javnih gospodarskih zavodov in javnih podjetij.

Državljanu je pomembno, da mu država pod enakimi pogoji zagotavlja dejavnosti, ki jih v zakonodaji opredeli kot javne službe. Načela enakega dostopa, kontinuiranega izvajanja, fleksibilnosti in kvalitete morajo biti osnovna vodila dela javnih služb, od šolstva, zdravstva, energetike, elektronskih komunikacij, pošte, prometa, pa vse do komunalnih storitev. Obstoječa zakonodaja je zastarela in po našem mnenju ne omogoča modernizacije javnih služb.

K ukrepanju v smeri modernizacije nas zavezuje tudi ugotovitev, da ti sistemi ne delujejo optimalno in niso izkoriščene vse metode dobrega upravljanja.

S ciljem boljšega upravljanja teh sistemov bomo izvedli **modernizacijo zakonodaje in delovanja zavodov in agencij, vključno s povečevanjem samostojnosti določenih javnih zavodov glede na značilnosti posameznih dejavnosti. (tisti zavodi, ki na trgu ustvarijo več kot ustvarijo z javnimi sredstvi: npr. lekarne, zavodi za zdravstveno varstvo, domovi za starejše, dijaški domovi...)**

Javne zavode bomo z upoštevanjem razlik v njihovem poslanstvu, funkciji in naravi dejavnosti statusno in upravljavsko modernizirali.

Modernizacija bo vključevala tudi ustrezno pravno in programsko okolje za učinkovito **vstopanje tretjega sektorja na področje izvajanja javnih storitev**. S tem želimo prispevati k večji stopnji kvalitete in k povečanju stopnje inovativnosti v oblikovanju ponudbe za posamezne ciljne skupine uporabnikov.

Za učinkovito javno financiranje in uveljavljanje ciljno usmerjenega proračunskega delovanja bomo uporabili sodobne metode organiziranja javnih zavodov, kar bo okrepilo učinkovitost delovanja posrednih proračunskih uporabnikov, zmanjšalo uravnilovko med zaposlenimi, okrepilo soupravljanje zaposlenih v javnih zavodih in povečalo možnosti za javno-zasebno partnerstvo.

Ob vzpostavitvi učinkovitega nadzora nad izvajanjem dejavnosti bomo ohranjali njihovo strokovno in programsko avtonomijo.

Povečanje avtonomije in modernizacija upravljanja z zavodi in javnimi podjetji niso pogojeni s privatizacijo njihove dejavnosti. **Sedanje javne mreže bomo reformirali, temeljile naj bi na javnih zavodih in podjetjih, zasebnike pa bomo vključevali vanje le, če ne bomo imeli dovolj zmogljivosti javnega značaja.**

Potrditev mandata vodstva bo pomenila tudi potrditev programa dela, finančnega načrta in kadrovskega načrta za celoten mandat, kar bo omogočilo dolgoročno načrtovanje in avtonomnejše razpolaganje z javnimi sredstvi. Omogočali bomo izvajanje javnih služb s strani koncesionarjev, ki pa bo regulirano tako, da bodo ti v obveznostih in pravicah izenačeni z javnimi izvajalci.

Uredili bomo korporacijsko upravljanje pri javnih podjetjih in drugih osebah javnega prava, in to z jasno razmejitvijo poslovodske in nadzorne funkcije. Javna podjetja in zavode naj vodijo najsposobnejši. **Ključni so rezultati dela.** Le po teh naj nadzorni organi presojujejo njihovo delo.

Javni sektor bomo organizirali tako, da bo lahko ponujal **kakovostne javne storitve**, istočasno pa mu bomo omogočili, da se bo lahko soočal s konkurenco z zasebnim sektorjem.

Znotraj javnih zavodov in podjetij bomo kot lastnik ali ustanovitelj zahtevali uvedbo mehanizmov **stroškovne učinkovitosti, ki bodo zagotovili, da bodo ti zavodi delovali racionalno**. Gre za dosledno evidentiranje dela, ustrezno plačevanje nadurnega dela in dela v pripravljenosti, omogočanje dela v oblikah notranjega podjetništva, spoštovanje konkurenčnih prepovedi. Poleg tega bomo omogočili posebno nagrajevanje presežnega dela znotraj organizacij, višje plačevanje izjemno kakovostnega dela ipd. Plačilo zaposlenim mora biti odvisno tudi od izkoriščanja zmogljivosti oziroma dejavnosti za ta namen in od tržnih prihodkov.

Sodobne rešitve zunanjega komuniciranja vseh ustanov javnega značaja morajo omogočati transparentnost njihovega delovanja in maksimalno možno **izrabo informacij javnega značaja**.

2.5 POLOŽAJ JAVNIH USLUŽBENCEV IN PLAČNI SISTEM V JAVNEM SEKTORJU

Oblikovali bomo državno upravo, ki mora svoje delo opravljati kakovostno in strokovno. V državni upravi je potreben premik od kvantitete h kvaliteti dela in k bolj učinkoviti uporabi kadrovskih, materialnih in finančnih virov.

To je mogoče doseči z **boljšim in strokovnejšim organiziranjem procesov dela, odločanja in s sprejemanjem odgovornosti. Stalni, nedokončani in večkrat povsem nedomišljeni posegi v položaj javnih uslužbencev so v veliki meri uspeli demotivirati zaposlene v javni upravi.** Pri tem je bil razvoj motivacijskih dejavnikov povsem zanemarjen. Zaradi tega tudi **odprava zaostankov pri reševanju upravnih zadev nima oprijemljivih rezultatov.** Posledica tega je tudi osip kadrov pri odločanju v upravnih postopkih in tistih, ki so bili sposobni voditi zahtevne projekte in uspešno pridobivati evropska sredstva. Zagotovili bomo učinkovitejši sistem odločanja v upravnih postopkih na II. stopnji.

Težili bomo k **uravnoveženosti motivacijskih dejavnikov v državni upravi (in s tem primerljivost z zaposlitvijo v zasebnem sektorju).** Menimo, da je to mogoče le ob sprotne razvoju kriterijev presoje učinkovitosti in kakovosti storitev, ki jih zagotavlja uprava. Eno od področij, ki lahko najbolj pripomore k izboljšanju kvalitete dela, je vrhunsko izobraževanje uradnikov v državni upravi. Nagrajevanje na osnovi **dogovorjenih in sprejetih kazalcev uspešnosti je največja spodbuda za zaposlene.**

Koalicijski partnerji **bomo zato plačni sistem v javnem sektorju najprej ocenili ter ga na tej podlagi postopoma popravili in dopolnjevali s ciljem večje odgovornosti t. i. storitvenih dejavnosti države, kot so šolstvo, znanost, kultura, zdravstvo.**

Osnovni del plačnega sistema, ki velja za ožjo državno upravo, bo treba dopolniti, vendar v manjšem obsegu. Na vseh ostalih področjih pa bo sistem plač treba prilagoditi specifikam posameznih sektorjev. V javnem sektorju mora rast plač odražati strukturne prilagoditve javnega sektorja. Vplivati mora na zmanjšanje negativne selekcije in plače povečati skladno z rastjo »produktivnosti« dela posameznika, ne pa pretežno upoštevati samo ozko določene pogoje za razvrščanje delovnih mest.

Povečevanje rasti stroškov dela v javnem sektorju ne bo pospeševalo inflacije, če bo rast skladna z rastjo »produktivnosti« in če se bo upoštevalo »potrošno javnofinančno pravilo«.

Z namenom preprečitve negativne selekcije se bomo zavzemali za spremembo piramidne plačne strukture in sistema nagrajevanja. S tem bo omogočeno bolj stimulatивно plačevanje za konkurenčna delovna mesta v javnem sektorju in preprečen začaran krog »izobraževanja in usposabljanja v javnem sektorju« za potrebe zasebnega sektorja. Gre za to, da strokovnjaki za primerljiva dela ne morejo biti bistveno različno plačani v zasebnem in v javnem sektorju.

Dobra tehnokracija mora biti dobro plačana, sicer bodo najboljši kadri iskali službe v gospodarstvu ali na evropskih institucijah. Podobno velja za ostale profile zaposlenih v javnem sektorju, pa naj bodo to zdravniki, sodniki, medicinske sestre, učitelji ali profesorji.

2.6 UREDITEV POLOŽAJA NEVLADNIH ORGANIZACIJ

(**STANJE:** V Sloveniji imamo registriranih več kot 20.000 NVO, v katere je vključenih več kot 900.000 ljudi. Delež zaposlenih predstavlja 0,74% delovno aktivnega prebivalstva, kar Slovenijo uvršča na dno Evropske lestvice. Prek 80% NVO nima zaposlenih, ljudje delujejo v njih prostovoljno. Prihodki NVO predstavljajo 1,92 % BDP, Slovenija tudi po tem kazalniku močno zaostaja za drugimi državami EU.)

Temeljito bomo prenovili predpise, ki urejajo položaj nevladnih organizacij v Sloveniji, z namenom okrepiti njihovo sodelovanje tako pri pripravi kot tudi pri izvrševanju zakonsko sprejetih obveznosti. Prvi del bi okrepili z večjo vlogo nevladnih organizacij v postopkih priprave predpisov, drugi del pa s prenosom pristojnosti na nevladne organizacije, ki bi tako postale pomembnejši del t. i. »tretjega« sektorja v Sloveniji.

Obstoječa široka mreža nevladnih organizacij, pestrost njihovih organizacijskih oblik, kadrovske (profesionalni in volonterski) ter finančni potencial predstavljajo dobre nastavke za relativno **»mehak« prenos nekaterih storitev iz javnega v nevladni sektor. Ker želimo tudi v Sloveniji povečati vlogo nevladnih organizacij in smer razvoja prilagoditi razvoju, ki poteka v razvitem svetu, predvsem v državah EU, bomo spremenili način in obseg (so)financiranja teh organizacij, davčne olajšave ter organizirali druge podporne mehanizme. Podpirali in pospeševali bomo razvoj nevladnega sektorja in s finančno podporo podpirali javno koristne programe in projekte nevladnih organizacij na vsebinskih področjih, kakor tudi na geografskih območjih, kjer je njihovo delovanje najmanj razvito, ter spodbujali povečanje števila zaposlenih v nevladnih organizacijah.**

S ciljem omogočanja nagrajevanja prostovoljnega dela in spodbujanja prostovoljstva bomo prilagodili finančno in davčno zakonodajo.

2.7 USTAVNO SKLADEN VOLILNI SISTEM IN REFERENDUM

Koalicijske partnerice so soglasne, da je v Sloveniji treba ohraniti volilni sistem sorazmernega predstavništva, vendar ga je treba oblikovati tako, da bodo skladno s petim odstavkom 80. člena Ustave Republike Slovenije volivke in volivci imeli odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom. S tem se bodo povečale možnosti izvolitve žensk.

Preverili bomo možnost, da se poišče dovolj široko soglasje za spremembo referendumске ureditve (uvedba referendum a za sprejem zakona na podlagi ljudske iniciative, kvorum za veljavnost referendum a, vsi referendum i na isti dan v letu).
